Oponentský posudek na bakalářskou práci Tomáše Fidranského

Rozvodovost v pandemickém roce 2020 v Česku

Pandemie covidu nepochybně měla rozsáhlý celospolečenský dopad, její vliv na demografické charakteristiky není dosud detailněji prozkoumán a zřejmě bude vyžadovat určitý časový odstup. Autor ve své bakalářské práci hodnotí dopad protiepidemických opatření na proces rozvodovosti v České republice s ohledem na fungování soudních institucí a vzniklou situaci též srovnává se změnami rozvodové legislativy v roce 1998.

Práce má rozsah 39 stran a je členěna do devíti kapitol. V úvodu se autor stručně zamýšlí nad váhou jednotlivých faktorů na změny rozvodovosti (legislativa, společenské změny, hodnotová orientace) a představuje strukturu práce. Vývoj rozvodovosti v Česku od roku 1980 je prezentován v druhé kapitole formou základních ukazatelů, pro porovnání vývoje rozvodovosti a sňatečnosti jsou použita pouze absolutní čísla. Třetí kapitola zahrnuje teoretické poznatky a přehled stavu rozvodové legislativy ve vybraných zemích. Přehled legislativních opatření v Česku (viz kapitola čtvrtá, v obsahu chyba v číslování) je především zaměřen na protiepidemická opatření v pandemickém roce 2020. Podle názvu kapitoly a vzhledem k zaměření práce by se ale očekával i přehled vývoje rozvodové legislativy na území Česka, autor zmiňuje pouze stručně a neúplně situaci od 90. let. Výzkumné otázky, uvedené v páté kapitole se týkají především možných změn rozvodovosti v důsledku pandemie. Další kapitola má metodologický charakter a je zaměřena na zdroje dat a použité ukazatele. V analytické části (sedmá kapitola) jsou prezentovány výsledky zkoumání formou komentovaných tabulek a grafů, diskuze výsledků a jejich konfrontace s výzkumnými otázkami je předmětem další, osmé kapitoly. V závěru autor shrnuje dosažené poznatky analýzy a uvádí možnosti, jak získat doplňující informace k dané problematice.

K diskuzi je srovnání situace v roce 2020 se změnami rozvodové legislativy v 90. letech. Změny rozvodové legislativy vstupují v platnost k určitému datu a obvykle se výrazně krátkodobě projeví v hodnotách rozvodovosti. Otázkou zůstává, zda vliv jednorázové změny legislativy v ČR koncem 90. let je srovnatelný s dlouhodobějším průběhem pandemie, která poměrně výrazně ovlivnila rodinný život a její případný dopad na rozvodovost se projeví až v blízké budoucnosti. Omezené fungování státní správy v této době jistě přispělo k výkyvům v hodnotách ukazatelů rozvodovosti, ale zřejmě bude pouze jedním z celé řady faktorů.

Zvolené téma práce nabízí řadu přístupů, autor se snažil zasadit problematiku do širších souvislostí, což ale může vést i k určitému zjednodušení a znesnadnění orientace v důležitosti informací (viz např. kapitola 3.2.1 ve srovnání s kapitolou 4.1). Přínosem práce je přehledné uvedení protiepidemických opatření a jejich dopadu na společnost, jejich vliv na rozvodovost bude jistě předmětem dalšího zkoumání, určité návrhy autor uvádí v závěru své práce.

Předkládaná práce splňuje požadavky kladené na bakalářskou práci a doporučuji ji přijmout k obhajobě.

RNDr. Květa Kalibová, CSc. 24.5.2022